

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva

PTUJ, 26. julija 1968

Št. 29

87 15

Izvod 0,50 N din, 50 S din

TE DNI

PO SVETU

Kamni pod kolesi socializma

Dvajset let po famozni protijugoslovanski kampanji Informbiroja grozi nevarnost podobne akcije proti Češkoslovaški, katere novo državno in politično vodstvo teži ob vsej podpori delovnih ljudi k preporodu odnosov v družbi. Tudi tokrat postavljajo kamne tisti, od katerih bi to najmanj pričakovali, to je nekatere socialistične dežele: zavezniki Češkoslovaške. Tako je Češkoslovaška, namesto da bi se posvetila reševanju nakipljenih problemov v dvajsetih letih oblasti birokratsko-konservativnega krila KP ČSSR, postavljena pred pretnje, ki jih imenujejo »skrb prijateljev za temelje socializma v tej deželi«.

Najvišji voditelji petih socialističnih dežel — ZSSR, Bolgarije, Madžarske, Vzhodne Nemčije in Poljske — so se sestali v Varšavi in razpravljali o usodi Češkoslovaške brez prisotnosti njenih predstavnikov. Češkoslovaško vodstvo se ni moglo spriznati s tem, da bi prisostvovalo sestanku, na katerem bi moralo poslušati lekcije tujcev. Niso jih mogli prepričati, da bi bila njihova največja pomoč v tem, da bi prijateljske dežele in njihove partije mesto vmešavanja nudile podporo začetim naporom Prage za nadaljnje razvijanje socialističnih odnosov v ČSSR.

Udeleženci sestanka v Varšavi vidijo nevarnost za obstoj socializma v Češkoslovaški, ne pa tudi tega, da nudi največji odpor češkoslovaškemu preporodu v prvi vrsti tiste sile, ki so vodile ČSSR in KP ČSSR do letošnjega januarja in ki so privedle do resnih težav v notranjem razvoju dežele. Varšavski sestanek je dramatičiral dogodek v Češkoslovaški do te mere, da so začeli dvigati glave konservativni in dogmatični, proti katerim je v prvi vrsti usmerjen sedanji kurs vodstva KP ČSSR. Medtem pa se je pojavila tudi ideja, da bi organizirali po Varšavi širše, evropsko posvetovanje predstavnikov komunističnih partij, ki bi obravnavalo isto temo — usodo socializma v ČSSR. Češkoslovaško vodstvo tudi s tem predlogom ni soglašalo.

Posamezne socialistične dežele in komunistične partije, v katerih so prevladovali napredni tokovi (ZKJ, KP Romunije in KP Italije), nudijo češkoslovaškemu preporodu vso podporo, vendar je treba priznati, da čaka ČSSR hudi dnevi obvladovanja notranjih in zunanjih zaprek.

P. S. Po najnovejših vesteh sta se vodstvi ZSSR in Češkoslovaške zedinili v predlogu za dvostranski sestanek, o čemer sta se v zadnjih dneh dogovarjali. Predstavniki SZ so najprej predlagali sestanek v Moskvi, Kijevu ali Lvovu, Čehoslovaki pa so vztrajali pri tem, da so razgovori lahko samo na češkoslovaškem ozemlju. V času našega poročanja se ocenjuje prisotnost sovjetskega vodstva na razgovore na Češkoslovaškem kot znak popuščanja na sovjetski strani. Razgovori v Košicah bodo verjetno precej žolčni, vendar ni verjetnosti, da bi kaj več zvedeli o njih pred njihovim koncem.

DRŽAVNI UDAR V IRAKU

Oborožene sile Iraka so v noči 17. julija izvedle državni udar, odstavile predsednika Arefa in ga nagnale iz dežele. Za šefa države je postavljen general Bakr, eden izmed voditeljev stranke BAAS, ki je bil svoječasn predsednik iraške vlade. Zamenjana je tudi vlada, na čelu nove je polkovnik Najef.

Po vesteh radia Bagdad teži novi režim k nacionalni enotnosti, spoštovanju zakonitosti, boju proti korupciji, reševanju kurdskega problema, izpolnitvi zakona o agrarni reformi in nacionalni petrolejski politiki. V zunanji politiki se bo režim držal nevtrženosti, arabske enotnosti in spoštovanja ustavnostne linije ONZ.

Odbor za obrambna vprašanja

Obrambne priprave teritorija - X.

Zavzete zaščitnega mesta na znak ugotovljene nevarnosti pri nuklearni eksploziji je bistvenega pomena za zaščito in ima velik značaj na obseg posledic pri ljudeh. Zaščitni položaj, ki bi ga bilo treba zasedati v trenutku eksplozije, ni vedno enak in je odvisen od okolice, v kateri bi bili v trenutku eksplozije.

Nujno je omeniti, da je zaščitno mesto pri nenadnih nuklearnih eksplozijah treba zavzeti, kakor hitro se pokaže svetlobni sijaj, ker traja toplotno zračenje samo tri sekunde, intenzivno radioaktivno zračenje okoli deset sekund, medtem ko traja skupen čas delovanja zračne atomske eksplozije le minuto. Potemtakem je važno, da izberemo v prvi sekundi takšen zaščitni prostor, ki omogoča zadovoljivo zaščito. Dobro izkoriščen zaščitni položaj v prvih sekundah bi se odrazil v učinku trenutnega dejstva pri ljudeh pozitivno, saj bi se tako zmanjšal tudi za 50 odstotkov.

V času zavzete zaščitnega položaja bi morali zapreti oči, se obrniti v nasprotno stran od smeri svetlobnega sijaja, z nekaj koraki poskušati najti v neposredni bližini senco pred sijem atomske eksplozije in leči na tla z licem proti zemlji ter pokriti odkrite dele telesa.

Če bi bili v času eksplozije na VREME Lunine spremembe in vremenska napoved za čas od sobote, 27. julija, do nedelje, 4. avgusta 1968. Prvi krajec bo v četrtek, 1. avgusta ob 19.34.

Napoved: Bo spremenljivo vreme s pogostimi plohami. Toplo bo le okrog 20 stopinj Celzija. Možnost krajevne toče bo ves teden, posebno pa v nedeljo, 28. julija.

Na jugu države se bo stopilo nad 25 stopinj C in bo tam od 1. avgusta dalje lepo vreme in vroče. Topel zračni tok z lepim vremenom bo zajel naše kraje okrog 6. avgusta, ostal pa bo le okrog tri dni.

Alojz Cestnik

danes

VRSTA PROBLEMPO
REGULACIJI PESNICE

str. 2

MOAČVIRJE, IMENOVANO
STUĐENČNICA

str. 3

KMEČKI FANTJE IN
DEKLETA, SE JE ČAS...

str. 4

ZA VSAKOGA NEKAJ

str. 5

v tedniku

Zaradi neugodne prodaje kmetijskih pridelkov in suše

Slabša realizacija davka

V tem letu so uvedli v Sloveniji odmero prispevkov in davkov od kmetijstva po razvrstitvi katastrskih občin v štiri skupine po enotnih kriterijih in usklajevanju stopenj za odmero občinskega prispevka od kmetijstva. Davki so vedno v središču pozornosti ptujskih kmetovalcev, zato pogledimo, kako plačuje davke po novem 10.759 zavezancev.

Ugotovili so, da je bila v tem letu dosežena dokajšnja enotnost glede razvrščanja občin v skupine, ni pa bila dosežena tolikšna usklajenost glede prispevnih stopenj.

Se vedno so precejšnja nesorazmerja v obremenitvi, čeprav ne v toliki meri kot v preteklem letu. Tako so na primer odmerne stopnje v občinah Lenart. Ormož in

Murska Sobota, ki prejemajo dopolnilna sredstva iz republiškega proračuna, še vedno mnogo nižje kot v drugih občinah. Le v občini Zalec so odmerne stopnje višje, to pa gotovo zaradi izrednih dohodkov od hmeljarstva.

Za pretežni del Dravskega in Ptujkega polja je tudi ptujška občina nižnja odmerno stopnjo od 38% na 33%. Občutnejše znižanje ni bilo možno zaradi slabe proračunske situacije v tem letu. Sprememba je tudi pri katastrskih občinah nižjega predela Slovenskih goric, ki so uvrščene v tretjo skupino, kjer je občinska stopnja nižja za 8% od lanskega leta. Za druge katastrske občine haloškega in slovenjgorijskega območja so ostale občinske stopnje enake.

Pomniti je treba, da so pri letošnji odmeri bile le delno priznane olajšave, ker delavci krajevnih skupnosti niso pravočasno dostavili prošnji, ki so jih vložili posamezni upravičenci. Reševanje prošnji je v teku.

Pri ugotavljanju realizacije bi bila ta prav gotovo ugodnejša, če bi kmetje imeli možnost prodati živino in druge pridelke. Delno pa je vplivala na plačevanje prispevkov od kmetijstva v tekočem letu tudi splošna suša. Med kmetovalci je slišati največ kritike na račun slabe organizacije odkupa sadja, krompirja in živine

ter zaradi prevelikih razlik med odkupnimi in prodajnimi cenami pri vseh kmetijskih proizvodih. V haloškem in slovenjgorijskem območju menijo nekateri zavezanci, naj bi znižali stopnjo za odmero občinskega prispevka za vse zavezance. Slišati je bilo precej negotovanja zaradi 3,5% prispevka za kritje izgube zdravstvenega zavarovanja za leto 1966.

V krajevnih skupnostih Majšperk, Ptujška gora in Siperce so kritizirali izvedbo preklasifikacije zemljišč, ker so označene kot sadovnjaki tudi površine, ki niso zasajene s sadnim drevjem.

Posamezni zavezanci z Dravskega in Ptujkega polja, ki imajo večje površine zemljišč v Haložah, ugovarjajo uporabi enotne odmerne stopnje po domicilu. Dejstvo je, da ima kmet, ki živi v ravninskem predelu, boljše pogoje, predvsem zato, ker lahko hitreje in bolje vnovči svoje pridelke zaradi dobrih prometnih zvez. Vino, sadje in druge pridelke prodaja tak kmet v kraju svojega bivališča, kjer navadno doseže ugodnejšo ceno. Haloški in slovenjgorijski kmetje, ki so v slabšem finančnem položaju, pa ne morejo čakati na ugodnejšo ceno, ampak morajo pridelke vina in sadja takoj prodati, in to po ceni, ki jo nudijo odkupna podjetja.

Z R

OBČINA ORMOŽ

Zaskrbljujoča realizacija proračuna

Analiza polletne realizacije proračuna občine Ormož daje v letošnjem letu zaskrbljujoče podatke, ki so predvsem odraz še vedno zaostajajočih pogojev gospodarjenja in njihovih vplivov na višino dohodkov. Postavljeni plan je bil v prvem polletju lanskega leta realiziran s 50,3 odstotka, v enakem obdobju letošnjega leta pa le z 39,6 odstotka. Prikazana razlika med letošnjim in lanskim letom je zelo velika in vzbuja opravičeno zaskrbljenost, kako zagotoviti nemoteno izvrševanje proračunskih izdatkov.

Najbolj neugodna realizacija je dosežena pri prispevkih in davkih, ki pa v strukturi dohodkov predstavljajo 88 odstotkov vseh dohodkov proračuna. Prispevek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja je realiziran v približno enakem odstotku kot preteklo leto. Plan bo verjetno dosežen.

Daleč pod predvidenim nivojem je tudi prispevek od osebnega dohodka iz kmetijske de-

javnosti. Realiziran je samo z 32,1 odstotka. V enakem obdobju lanskega leta je bila dosežena realizacija z 49,5 odstotka. Vzroke za tako stanje je iskati predvsem v neurejenih tržnih razmerah pri prodaji živine. Pri zadeti zavezanci prispevka od osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti vlagajo prošnje za preložitve plačila na kasnejši čas. Svoje prošnje utemeljujejo z dejstvom, ki smo ga navedli že zgoraj: neprodana živina. Delni vzrok za tako stanje je zaostajanje plačil je tudi v tem, da je bila v tem letu nekaterim zavezancem iz tretje skupine katastrskih občin povečana obveznost za plačilo občinskega prispevka od prejšnjih 13 odstotkov na sedanjih 22.

Daleč pod lanskim poprečjem je tudi plačilo prispevka od samostojnega opravljanja obrtne dejavnosti. Prispevek je dosežen samo z 18,5 odstotka. Zavezanci so za prvo polletje plačevali svoje obveznosti v obliki akontacij, ki so bile določene v višini lanskeletnih obveznosti. Odmera je bila izvršena šele v drugem trimesečju in bodo zato razlike zajete v tretji akontaciji. Ta vrsta prispevkov je v letošnjem letu zaradi povečanih obveznosti planirana mnogo višje, vendar pa je trenutna polletna realizacija zaradi tehnike plačevanja nižja.

Približno enako stanje je tudi pri plačevanju prometnega davka od prodaje blaga na drobno. Ta oblika dohodka je udeležena v davkih s 83 odstotki. Na tako stanje je vplivala predvsem zreducirana kupna moč prebivalstva.

O letošnji polletni realizaciji proračuna občine Ormož sta že razpravljala svet za družbeni plan in finance kakor tudi občinska skupščina na svoji zadnji seji. Zaradi kritičnega stanja je bil soglasno sprejet sklep o omejitvi porabe proračunskih sredstev za 10 odstotkov. (Omejitev se ne nanaša na plačilo pogodbениh obveznosti, anuitet od najetih kreditov itd.) Uslužbeni občinske uprave že nekaj časa prejemajo 90-odstotne osebne dohodke.

Kot vidimo, je stanje zares kritično, toda še vedno ne v tišni meri, da se ne bi dalo do konca leta zadovoljivo popraviti.

J. S.

Občina Slovenska Bistrica

Razstava partizanskega tiska

Dan vstaje je dan, ko se spominimo preteklih hudih dni vstaje slovenskega naroda na kaj različne načine. Nekateri gredo na izlete, drugi obiščejo prizorišča nekdanjih bitk, tretji zopet praznujejo ta dan kako drugače.

Svoj delež k proslavi letošnjega dneva vstaje je dala tudi matična knjižnica v Slovenski Bistrici, ki je priredila razstavo partizanskega tiska ter tiska s partizansko tematiko. Razstavo je lepo uredil upravnik matične knjižnice Milutin Arko.

Osnovni del razstave predstavlja material, ki pomeni začetek partizanskega tiska v bistriški okolici. Tako je že leta 1943 delovala pri Božjem pri Oplotnici tehnika MERNIK, ki je prispevala svoj delež pri obveščanju ljudstva o namenu in ciljih partizanske vojske in bodote nove Jugoslavije. Tako lahko zasledimo referat Edvarda Kardelja O naših glavnih nalogah, kratek pregled borbe jugoslovanskih narodov, razne pesmarice ipd. Tiskali so dela, ki so razpravljala o težnjah fašizma, o težnjah delavskega razreda, o te-

meljih leninizma, tiskali so razne brošure za obveščanje ljudstva idr. Razstavljenih je tudi nekaj obveznic, ki so jih dajali takrat partizanski komandanti za sprejeto blago ali denar itd. Posebno je obiskovalec razstave lahko presenečen s prvo izdajo partizanskega Pavliha.

Drugi del razstave daje pregled literature po področjih. Tako predstavlja precejšnjo zbirko literatur o Pohorju, Prihovi ter drugem terenu sedanje bistriške občine. Sledi zgodovinska literatura o dogodkih v petih letih herojske borbe naših partizanov. Poseben del razstavnega prostora pa predstavlja tudi partizansko slikarstvo ter spominska literatura.

Da ne bi bili prikrajšani z razstavo najmlajši, je urejen del tudi zanje. Prikazuje precejšen del partizanskih zgodb za mlade.

Zaključek razstavnega prostora pa predstavlja literatura, ki opisuje življenje, mučenje in umiranje naših rodoljubov v taboriščih v domovini in v zloglasnih nemških taboriščih.

-b

S praznovanja v Leskovcu

V nedeljo popoldne so v Leskovcu odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja iz Ljudevca in Starega Ljudevca.

Začetek odkritja spomenika je nekoliko zavlekel zaradi slabega vremena, vendar je kljub temu obiskalo proslavo veliko število domačinov in občanov. Slavlja pa so se deležili tudi družbenopolitični delavci bistriške občine.

Vse navzoče je v začetku pozdravil domačin Alojz LORBER, ki je nato v kratkih besedah orisal, kako jim je uspelo postaviti spomenik, ob tem pa se je vsem, ki so s svojim delom pomagali, tudi zahvalil. Spomenik je odkril predsednik skupščine občine Miro KOLENKO, predsednik akcija ZZZR, Alojz PEKLAR pa je v kratkih besedah orisal razvoj osvobodilnega gibanja v ožji in daljnji okolici.

-b

